Sprawozdanie z realizacji w roku 2017, Zarządzenia nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 17 marca 2016 r (z późniejszymi zmianami).

W sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2016-2018.

KRAKÓW, MARZEC 2018 R.

Spis treści:

Wstęp.....str.3

Dane szczegółowe str.4

1. Liczba i lokalizacja gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2017.....str.4
2. Liczba uczniów objętych w roku 2017 profilaktyczna opieką zdrowotną w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków..... str. 6

3.Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2017 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków.....str.6

4.Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze.....str. 9

5.Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek w roku 2017.....str. 11

6.Dostępność do gabinetów stomatologicznych.....str. 13

7.Wnioski.....str. 14

Wstęp

W dniu 17 marca 2016 roku przyjęte zostało do realizacji Zarządzenie nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2016-2018 (z późniejszymi zmianami). W ww. Zarządzeniu ustalony został podział zadań mający na celu zorganizowanie funkcjonowania medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, zgodnie z kompetencjami, pomiędzy Wydziałem Edukacji, a Biurem ds. Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa. Na podstawie ww. regulacji prawnych Biuro ds. Ochrony Zdrowia i Wydział Edukacji mają obowiązek przedłożenia Prezydentowi Miasta Krakowa rocznego sprawozdania. Prezentowane poniżej dane sprawozdawcze, obejmują dane w zakresie medycyny szkolnej za rok 2017.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono m.in. wyniki ankiety skierowanej do dyrektorów samorządowych szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków. Wyniki ankiet opracowane zostały w Biurze ds. Ochrony Zdrowia w formie zestawień tabelarycznych. Wzór ankiety stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe została wprowadzona nowa struktura szkół i placówek, która weszła w życie 1 września 2017 r. Zgodnie z założeniem reformy oświaty od 2017 roku realizowane jest m. in. stopniowe wygaszanie nauki w gimnazjach, co pozwoli docelowo na powrót do 8 – letnich szkół podstawowych, 4 – letnich liceów ogólnokształcących i 5 – letnich techników. Na skutek wspomnianej reorganizacji szkolnictwa, w 27 gimnazjach funkcjonujących na terenie Miasta Krakowa w roku szkolnym 2016/2017 od 1 września 2017 roku I klasy gimnazjalne zostały zlikwidowane, a pozostałe klasy II i III weszły w skład przekształconych szkół podstawowych, w 4 gimnazjach w skład przekształconego liceum ogólnokształcącego, a w jednym gimnazjum weszło w skład przekształconego zespołu szkolno – przedszkolnego, i będą funkcjonowały do czasu ich wygaszenia. W związku z powyższym, ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa i przytaczane są dane liczbowe na temat szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących i zespołów szkolno – przedszkolnych należy uwzględnić w nich również informacje dotyczące klas gimnazjalnych funkcjonujących w przekształconych szkołach w roku szkolnym 2017/2018.

Poniżej przedstawiono analizę danych zgromadzonych na podstawie sprawozdań wypełnionych i przesłanych do Biura ds. Ochrony Zdrowia w terminie do 31 stycznia 2018 r. przez dyrektorów poszczególnych samorządowych szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków.

Dane szczegółowe

1. Liczba i lokalizacja gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2017.

W 2017 roku na terenie 190 szkół i placówek funkcjonowało 180 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pomieszczenia przeznaczone na gabinety stomatologiczne znajdowały się na terenie 41 samorządowych szkół i placówek, dla których Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym. Spośród 41 istniejących gabinetów w roku 2017 funkcjonowały 34 gabinety stomatologiczne, które realizowały programy polityki zdrowotnej finansowane przez Gminę Miejską Kraków oraz programy profilaktyczne finansowane z innych źródeł.

Zgodnie z przesłanymi ankietami oraz danymi z Wydziału Edukacji UMK gabinetu profilaktyki zdrowotnej nie mają następujące szkoły i placówki:

1) Szkoła Podstawowa nr 138 w Krakowie, ul. Wierzyńskiego 3 – brak gabinetu w budynku Szkoły; w nagłych przypadkach udzielana jest pomoc w podmiocie leczniczym znajdującym się naprzeciw szkoły;

2) IX Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, ul. Czapińskiego 5 – brak gabinetu w budynku szkoły; w nagłych przypadkach udzielana jest pomoc w poradni lekarzy POZ przy ul. Galla 24;

3) XXI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Tysiąclecia 15 – brak gabinetu w budynku szkoły; pielęgniarka ma wydzielone miejsce do pracy w pokoju księgowej, będąc do dyspozycji 1 raz w tygodniu przez 4 godziny;

4) Szkoła Muzyczna I stopnia w Krakowie, ul. Pilotów 51 – jest to szkoła kształcąca w trybie popołudniowym, przyjmująca uczniów w wieku od 7 do 16 roku życia, którzy jednocześnie uczęszczają do szkoły kształcącej w trybie dziennym;

5) Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Krakowie, ul. Józefińska 10 – szkoła artystyczna kształcąca w trybie popołudniowym, przyjmująca uczniów w wieku od 6 do 17 roku życia, którzy jednocześnie uczęszczają do szkoły kształcącej w trybie dziennym;

6) Centrum Kształcenia Ustawicznego, os. Szkolne 21 – brak gabinetu na terenie budynku szkoły; w nagłych przypadkach pomoc udzielana jest w podmiocie leczniczym znajdującym się w pobliżu szkoły;

7) Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. Krupnicza 42a – placówka edukacyjna kształcąca osoby dorosłe oraz młodzież w wieku szkolnym uczęszczającą do szkół kształcących w trybie dziennym;

8) Zespół Szkół Specjalnych nr. 2 ul. Kopernika – brak gabinetu, szkoła znajduje się na terenie Szpitala Uniwersyteckiego;

9) Zespół Szkół Specjalnych nr. 3 ul. Wielicka – brak gabinetu, szkoła znajduje się na terenie Szpitala Uniwersyteckiego;

10) Zespół Placówek Resocjalizacyjno - Socjoterapeutycznych z lokalizacją ul. Górka Narodowa 116 – brak gabinetu, pomoc udzielana jest w przychodni.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej funkcjonujące w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków zlokalizowane są na terenie różnych typów szkół i placówek. Liczba gabinetów z uwzględnieniem podziału na poszczególne typy szkół i placówek przedstawiona jest w **Tabeli nr 1.**

Tabela nr 1. Liczba szkół i liczba gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w poszczególnych typach szkół i placówek.

Typ szkoły i placówki	Liczba szkół/gabinetów profilaktyki zdrowotnej
Szkoły podstawowe *	90/94
Zespoły szkolno-przedszkolne *	10/10
Zespoły szkół sportowych	2/2
Zespoły szkół ogólnokształcących	14/14
Zespoły szkół integracyjnych	1/1
Licea ogólnokształcące samodzielne *	21/20
Zespoły szkół zawodowych	24/24
Szkoły muzyczne	3/1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	18/14
Pozostałe (tj. poradnie psychologiczno-pedagogiczne i specjalistyczne, bursy szkół ponadpodstawowych, szkolne schronisko młodzieżowe)	7/0
SUMA:	**190/180**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

2. Liczba uczniów objętych w roku 2017 profilaktyczną opieką zdrowotną w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

W 2017 roku profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, oraz ze środków Gminy Miejskiej Kraków objętych było łącznie 74 815 uczniów, z czego 2 529 to uczniowie niepełnosprawni. Dane w tym zakresie sprawozdawczości obrazuje **Tabela nr 2.**

Tabela nr 2. Liczba uczniów objętych opieką zdrowotną w miejscu nauczania i wychowania w podziale na typy szkół i placówek.

Typ szkoły i placówki	Liczba uczniów objętych opieką zdrowotną w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej:	
	Liczba uczniów ogółem	W tym: liczba uczniów niepełnosprawnych
Szkoły podstawowe *	36 923	668
Zespoły szkolno-przedszkolne *	4 199	19
Zespoły szkół sportowych	1 327	1
Zespoły szkół ogólnokształcących	4 202	69
Zespoły szkół integracyjnych	968	73
Licea ogólnokształcące samodzielne *	12 970	58
Zespoły szkół zawodowych	12 055	52
Szkoły muzyczne	424	3
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	1 747	1586
SUMA:	**74 815**	**2529**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

3. Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2017 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejska Kraków.

Dni pracy pielęgniarek w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Z przedstawionego w **Tabeli nr 3** zestawienia wynika, że wyrównywanie dostępności do opieki zdrowotnej realizowanej w ramach medycy szkolnej finansowanej ze środków Gminy Miejskiej Kraków w roku 2017 dotyczyło 57 szkół na 180 szkół i placówek z gabinetami, co stanowi 31,66 % udziału środków Gminy Miejskiej Kraków.

Tabela nr 3. Działalność gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej finansowana ze środków NFZ i Gminy Miejskiej Kraków w roku 2017.

Typ szkoły i placówki	5 dni w tygodniu		4 dni w tygodniu		3 dniu w tygodniu		2 dni w tygodniu		1 dzień w tygodniu		Razem	
	Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół	
	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ
Szkoły podstawowe *	0	12	1	15	1	19	22	28	19	19	43	93
Zespoły szkolno-przedszkolne *	0	1	0	3	0	0	2	4	3	2	5	10
Zespoły szkół sportowych	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Zespoły szkół ogólnokształcących	0	2	0	0	0	5	2	5	4	2	6	14
Zespoły szkół integracyjnych	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Licea ogólnokształcące samodzielne *	0	10	0	3	0	3	0	3	1	2	1	21
Zespoły szkół zawodowych	0	8	0	6	0	6	0	2	0	2	0	24
Szkoły muzyczne	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	0	12	0	1	0	1	1	0	1	0	2	14
SUMA	0	48	1	29	1	34	27	42	28	27	57	180
Udział %:	**0%**	**26.66%**	**0,55%**	**16,11%**	**0,55%**	**18,88%**	**15 %**	**23,33 %**	**15,55 %**	**15 %**	**31,66%**	**100 %**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

Świadczenia zdrowotne udzielane uczniom w szkole przez pielęgniarkę albo higienistkę szkolną obejmują:

- wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych;
- kierowanie postępowaniem poprzesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów;
- czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi;
- sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością, w tym realizację świadczeń pielęgniarskich oraz zabiegów i procedur leczniczych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole;
- udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów i zatruć;
- doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
- edukację w zakresie zdrowia jamy ustnej;
- prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów;
- udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej.

Z przedstawionego w **Tabeli nr 4** zestawienia wynika, że w poszczególne dni tygodnia praca pielęgniarek finansowana była ze środków NFZ: w poniedziałki w 113 gabinetach, we wtorki w 117 gabinetach, we środy w 125 gabinetach, we czwartki w 117 gabinetach, a w piątki w 99. Natomiast praca pielęgniarek finansowana była ze środków Gminy Miejskiej Kraków w poniedziałki w 21 gabinetach, we wtorki w 20 gabinetach, we środy w 17, we czwartki w 20, a w piątki w 13 gabinetach.

Tabela nr 4. Liczba dni pracy pielęgniarki /higienistki finansowanych ze środków NFZ i GMK w podziale na dni tygodnia.

Typ szkoły i placówki	Finansowanie ze środków NFZ					Finansowanie ze środków GMK				
	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt
Szkoły podstawowe *	44	53	61	52	44	17	17	13	16	9
Zespoły szkolno-przedszkolne *	6	8	4	6	3	1	1	2	2	1
Zespoły szkół sportowych	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0
Zespoły szkół ogólnokształcących	9	10	6	7	5	2	1	2	2	1
Zespoły szkół integracyjnych	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0

Licea ogólnokształcące samodzielne *	17	16	18	15	13	1	0	0	0	0
Zespoły szkół zawodowych	19	14	18	19	18	0	0	0	0	0
Szkoły muzyczne	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	14	13	14	14	12	0	1	0	0	2
SUMA	**113**	**117**	**125**	**117**	**99**	**21**	**20**	**17**	**20**	**13**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

4.Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze.

Obowiązek zapewnienia przez szkołę publiczną swoim uczniom możliwości korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej istnieje od 2003 r.
W dniu 26 września 2017 roku weszła w życie ustawa o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Określa ona szczególne rozwiązania zapewniające poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej, poprzez zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną. Zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 4 szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych zapewnia uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej spełniającego szczegółowe wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz wyposażonego w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarki lub higienistki szkolnej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - załącznik nr 4 cześć III pkt 4 pomieszczenie pielęgniarki szkolnej powinno* być wyposażone w następujący sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze:

a) kozetka,
b) stolik zabiegowy lub stanowisko pracy - urządzone i wyposażone stosownie do zakresu zadań pielęgniarki szkolnej,
c) szafka przeznaczona do przechowywania leków, wyrobów medycznych i środków pomocniczych,

d) biurko oraz szafka kartoteczna - przeznaczone do przechowywania dokumentacji medycznej,
e) waga medyczna ze wzrostomierzem,
f) parawan,
g) aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi z kompletem mankietów dla dzieci i dorosłych,
h) stetoskop,
i) tablice Snellena do badania ostrości wzroku,
j) tablice Ishihary do badania widzenia barwnego,
k) tablice - siatki centylowe wzrostu i masy ciała oraz inne pomoce do wykonywania testów przesiewowych i interpretacji ich wyników,
l) środki do nadzorowanej grupowej profilaktyki próchnicy zębów,
m) przenośna apteczka pierwszej pomocy.

*W nawiązaniu do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dn. 21.01.2014 r. sygn. I OSK 2418/13 stwierdzono, że zgodnie z art. 67 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) W myśl utrwalonego poglądu orzecznictwa, użyte w tym przepisie określenie "powinna" nie oznacza fakultatywności a obowiązek zorganizowania i prowadzenia (vide: np. wyroki NSA z dnia 28 kwietnia 2000 r., sygn. akt lI SA/Wr 991/98, Ow SS 200/4/103, Lex nr 44125, 2012 r. i z dnia 16 stycznia 2013 r., sygn. akt I OSK 2472/12). Przepis art. 67 omawianej ustawy – jak zauważa się w piśmiennictwie – określa bowiem standardy wyposażenia szkół publicznych w urządzenia służące do realizacji zadań statutowych szkoły (M. Plich – Komentarz do art. 67 ustawy o systemie oświaty, System Informacji Prawnej Lex).

Z przedstawionego w **Tabeli nr 5** zestawienia wynika, że 179 gabinetów wyposażonych jest w kozetki (99,44 % ich liczby ogólnej), 178 w stolik zabiegowy (98,89 %), we wszystkich 180 mieści się szafka na leki (100%), biurko (100 %), waga (100 %), aparat do pomiaru ciśnienia (100 %) i stetoskop (100%), w 178 znajduje się parawan (98,89 %), na wyposażeniu 179 gabinetów są tablice Snellena (99,44 %), 109 tablice ishihary (60,56 %), a 175 tablice siatki centylowe (97,22 %), 116 środki do profilaktyki próchnicy zębów (64,44 %), a we wszystkich 180 apteczki (100 %).
Zdaniem Biura ds. Ochrony Zdrowia i Wydziału Edukacji ww. sposób wyposażenia jest dobry lecz niewystarczający. Wyposażenie gabinetów powinno docelowo zostać uzupełnione w zakresie brakujących sprzętów. Dnia 26 września 2017 r. weszła w życie ustawa o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej w szkołach. Ustawa ta pozwoliła na doposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w szkołach. Na jeden gabinet przyznawana była dotacja w kwocie 6700 zł i obejmowała 100% kosztów poniesionych na wyposażenie.

Tabela nr 5. Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze

Typ szkoły i placówki	Kozetka	Stolik zabiegowy	Szafa na leki	Biurko	Waga	Parawan	Aparat do pomiaru ciśnienia	Stetoskop	Tablice Snellena	Tablice ishihary	Tablice siatki centylowe	Środki do profilaktyki próchnicy	Apteczka **
Szkoły podstawowe *	93	93	94	94	94	94	94	93	94	77	91	87	94
Zespoły szkolno-przedszkolne	10	10	10	10	10	10	10	10	10	7	10	10	10
Zespoły szkół sportowych *	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Zespoły szkół ogólnokształcących	14	14	14	13	14	14	14	14	14	4	13	6	14
Zespoły szkół integracyjnych	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Licea ogólnokształcące samodzielne *	20	20	21	21	21	20	20	21	20	5	20	0	20
Zespoły szkół zawodowych	24	23	24	24	23	24	24	24	24	5	24	1	24
Szkoły muzyczne	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	14	14	13	14	14	13	14	14	13	7	13	8	14
SUMA:	**179**	**178**	**180**	**180**	**180**	**178**	**180**	**180**	**179**	**109**	**175**	**116**	**180**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

** Informacje o apteczkach na podstawie sprawozdań z szkół i placówek, w których funkcjonują gabinety pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych.

5. Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek w roku 2017.

W ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016-2018" w szkołach i placówkach realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

a) Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej – adresowany do uczniów w wieku 7-8, 16-17 lat;
b) Program wad postawy – adresowany do dzieci w wieku 11-12 lat;
c) Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa. Celem Programu było uzupełnienie godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy

Fundusz Zdrowia w szkołach podstawowych, specjalnych i integracyjnych;

d) Program profilaktyki próchnicy u dzieci – adresowany do uczniów w wieku od 6 do 14 lat.

Szczegółowe informacje w zakresie programów polityki zdrowotnej realizowanych w roku 2017 przedstawia **Tabela nr 6**. Natomiast szczegółowe informacje dotyczące programów zdrowotnych w zakresie stomatologii realizowanych w roku 2017 przedstawia **Tabela nr 8.**

Tabela nr 6. Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2017 r.

Typ szkoły i placówki	Astma GMK		Wady Postawy GMK		Wyrównywanie dostępności GMK		Inne - pozostałe	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe *	47	2823	7	664	42	14599	19	4475
Zespoły szkolno-przedszkolne *	7	418	1	29	5	1261	1	26
Zespoły szkół sportowych	1	97	1	87	0	0	0	0
Zespoły szkół ogólnokształcących	6	245	0	0	6	1461	2	309
Zespoły szkół integracyjnych	1	100	0	0	0	0	1	80
Licea ogólnokształcące samodzielne *	12	1519	0	0	2	381	2	425
Zespoły szkół zawodowych	17	1270	0	0	0	0	6	1788
Szkoły muzyczne	1	83	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	2	41	1	23	2	177	1	201
SUMA:	**94**	**6596**	**10**	**803**	**57**	**17879**	**32**	**7304**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

Legenda do Tabeli nr 6

1) „Astma GMK" – Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej, finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia;
2) „Wady postawy GMK" – Program profilaktyki wad postawy finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia;
3) „Wyrównywanie dostępności GMK" – Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa, finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia

4) „Inne – pozostałe” – programy zdrowotne finansowane ze środków innych niż przeznaczone na realizację Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia, w tym także ze środków finansowanych będących w dyspozycji podmiotów innych niż Miasto Kraków.

6. Dostępność do gabinetów stomatologicznych w roku 2017.

Pomieszczenia przeznaczone na gabinety stomatologiczne znajdowały się na terenie 41 szkół i placówek, dla których Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym. Spośród 41 istniejących gabinetów w roku 2017 funkcjonowało 34 gabinetów stomatologicznych. Dane w tym zakresie sprawozdawczości obrazuje **Tabela nr 7.**

Tabela nr 7. Liczba gabinetów stomatologicznych w poszczególnych typach szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2017 roku.

Typ szkoły i placówki	Liczba gabinetów stomatologicznych	
	zlokalizowanych	działających
Szkoły podstawowe *	32	26
Zespoły szkolno-przedszkolne *	2	2
Zespoły szkół sportowych	1	1
Zespoły szkół ogólnokształcących	2	2
Zespoły szkół integracyjnych	0	0
Licea ogólnokształcące samodzielne *	1	1
Zespoły szkół zawodowych	2	1
Szkoły muzyczne	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	1	1
SUMA:	**41**	**34**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

W samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków realizowany był „Program profilaktyki próchnicy u dzieci” (finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016-2018”) oraz programy profilaktyczne finansowane z innych źródeł przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 8. Programy zdrowotne w zakresie stomatologii, realizowane na terenie szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2017 r.

Typ szkoły i placówki	Program profilaktyki próchnicy u dzieci		Inne - pozostałe	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe *	19	1616	10	2690
Zespoły szkolno-przedszkolne *	2	972	1	694
Zespoły szkół sportowych	0	0	1	222
Zespoły szkół ogólnokształcących	2	571	1	132
Zespoły szkół integracyjnych	0	0	0	0
Licea ogólnokształcące samodzielne *	1	315	0	0
Zespoły szkół zawodowych	0	0	4	980
Szkoły muzyczne	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	0	0	1	23
SUMA	**24**	**3474**	**18**	**4741**

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

* Dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących.

7. Wnioski:

1) Medycyna szkolna jest integralną częścią podstawowej opieki zdrowotnej. Jej celem jest zapewnienie opieki lekarskiej i pielęgniarskiej dzieciom oraz młodzieży w szkołach. Stworzenie warunków dla poprawy jej funkcjonowania jest ważnym zadaniem Gminy Miejskiej Kraków. W związku z tym Urząd Miasta Krakowa podejmuje działania mające na celu stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia działań z zakresu medycyny szkolnej w nadzorowanych placówkach.
2) W ramach obowiązków wynikających z ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 prawo oświatowe Gmina Miejska Kraków zapewnia uczniom możliwość korzystania z gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W zakresie dostępności w okresie obowiązywania zarządzenia nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków (z późniejszymi zmianami) wg danych z roku 2017 profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących na terenie placówek

oświatowych w Mieście Krakowie, objętych było łącznie uczniów 74 815, z czego 2 529 to uczniowie niepełnosprawni.

3) Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia zapewnia dostępność do świadczeń w gabinecie profilaktyki zdrowotnej funkcjonującej na terenie placówki oświatowej w wymiarze czasu pracy proporcjonalnym do liczby uczniów objętych opieką, z uwzględnieniem zasad dotyczących zalecanej liczby uczniów na 1 etat przeliczeniowy pielęgniarki szkolnej, a także z uwzględnieniem planu godzin lekcyjnych, zgodnie z harmonogramem pracy, stanowiącym integralną część umowy. Zdaniem Biura ds. Ochrony Zdrowia UMK i Wydziału Edukacji UMK opieka nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania w zakresie dostępności do świadczeń opieki pielęgniarskiej jak i stomatologicznej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego jest niewystarczająca. W związku z tym, Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK wdrożyło „Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa" w celu uzupełnienia godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Program został opracowany tak, aby pomoc zdrowotna świadczona była do 5 dni w tygodniu w celu zwiększenia dostępności w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów krakowskich szkół specjalnych i integracyjnych oraz do 4 dni w tygodniu w celu zwiększenia dostępności w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów krakowskich szkół podstawowych.
4) W roku 2017 realizacja „Programu wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa" została rozszerzona o klasy gimnazjalne w ramach konkursu uzupełniającego.
5) W ostatnich latach widoczne są pogłębiające się braki kadrowe w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi i młodzieżą szkolną w środowisku nauczania i wychowania. Konieczne jest zatem uzupełnienie braków kadrowych w tym zakresie m.in. poprzez dopuszczenie w ramach wymagań kwalifikacyjnych innych specjalizacji pielęgniarskich np. pielęgniarstwa pediatrycznego i ew. zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
6) W obowiązujących przepisach prawnych nie są jednoznacznie wskazane obowiązki w zakresie finansowania wyposażenia gabinetów pomocy przedlekarskiej. Wyposażenie gabinetów w 180 krakowskich samorządowych szkołach i placówkach kształtuje się na dobrym poziomie. Dnia 26 września 2017 r. weszła w życie ustawa o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej w szkołach. Ustawa ta pozwoliła na doposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w szkołach. Na jeden gabinet przyznawana była dotacja w kwocie 6700 zł i obejmowała 100% kosztów poniesionych na wyposażenie. Gmina Miejska Kraków na doposażenie gabinetów w samorządowych szkołach i placówkach otrzymała w roku 2017 dotację z Ministerstwa Zdrowia w łącznej kwocie 626 763,27 zł.
7) W roku 2017 we współpracy z Wydziałem Edukacji została wprowadzona Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa nr 337/2017 zmiana wzoru umowy w sprawie użyczenia gabinetów i możliwości „powrotu" gabinetów stomatologicznych do szkół.

8) W roku 2017 ogłoszono 2 konkursy uzupełniające w zakresie wyboru realizatorów „Programu profilaktyki próchnicy u dzieci". W ramach pierwszego z nich uruchomiono 3 nowe gabinety stomatologiczne w szkołach, które zostały utworzone i wyposażone przez podmioty lecznicze, natomiast Gmina Miejska Kraków sfinansowała realizację Programu tj. badanie stomatologiczne, ocenę stanu uzębienia (obecność ubytków próchnicowych, wad zgryzu), przygotowanie informacji pisemnej dla rodziców, naukę szczotkowania zębów, informacja na temat odpowiedniej diety, usunięcie bakteryjnej płytki nazębnej i pokrywanie lakierem fluorowym zębów stałych oraz kontrolne badanie stomatologiczne, lakowanie zębów stałych u dzieci powyżej 7 roku życia i pokrywanie lakierem fluorowym zębów stałych. W ramach drugiego konkursu uzupełniającego na lata 2017-2018 ofertę złożył tylko jeden podmiot wyłącznie na rok 2018 w ramach gabinetu już istniejącego w szkole.
9) Łączna liczba uczniów objętych profilaktyką stomatologiczną w Gminie Miejskiej Kraków w 2017 roku wyniosła 3474 dzieci.